

POWIATOWY URZĄD PRACY
ul. Kryńska 40, 16-100 Sokółka
tel. (085) 7229010, fax (085) 7229011; e-mail: biso@praca.gov.pl

---

RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SOKÓLSKIM
W 2008 ROKU

SOKÓŁKA 2009

WSTĘP

Na podstawie opracowanych przez MGIP zaleceń metodycznych do prowadzenia Monitoringu sporządzane są cykliczne raporty powiatowe w tym o charakterze diagnostycznym – raporty roczne.

Niniejszy ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma charakter diagnostyczny. Podstawowym celem raportu jest opracowanie kompleksowej i aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na sokólskim rynku pracy w 2008 roku. Porównanie struktury zawodowej strony popytowej (ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwolił na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),
- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, szansy uzyskania oferty, długotrwałego bezrobocia.
- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,

Ponadto monitoring pomocny będzie w:

- określeniu odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, odpowiadającym potrzebom lokalnego rynku pracy,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,

- realizacji programów aktywizacji osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania Raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MIPS-01 o rynku pracy:

- załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za 2008r.,
- załączniku nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za 2008 r.

ROZDZIAŁ I.

ANALIZA BEZROBOCIA W POWIECIE SOKÓLSKIM

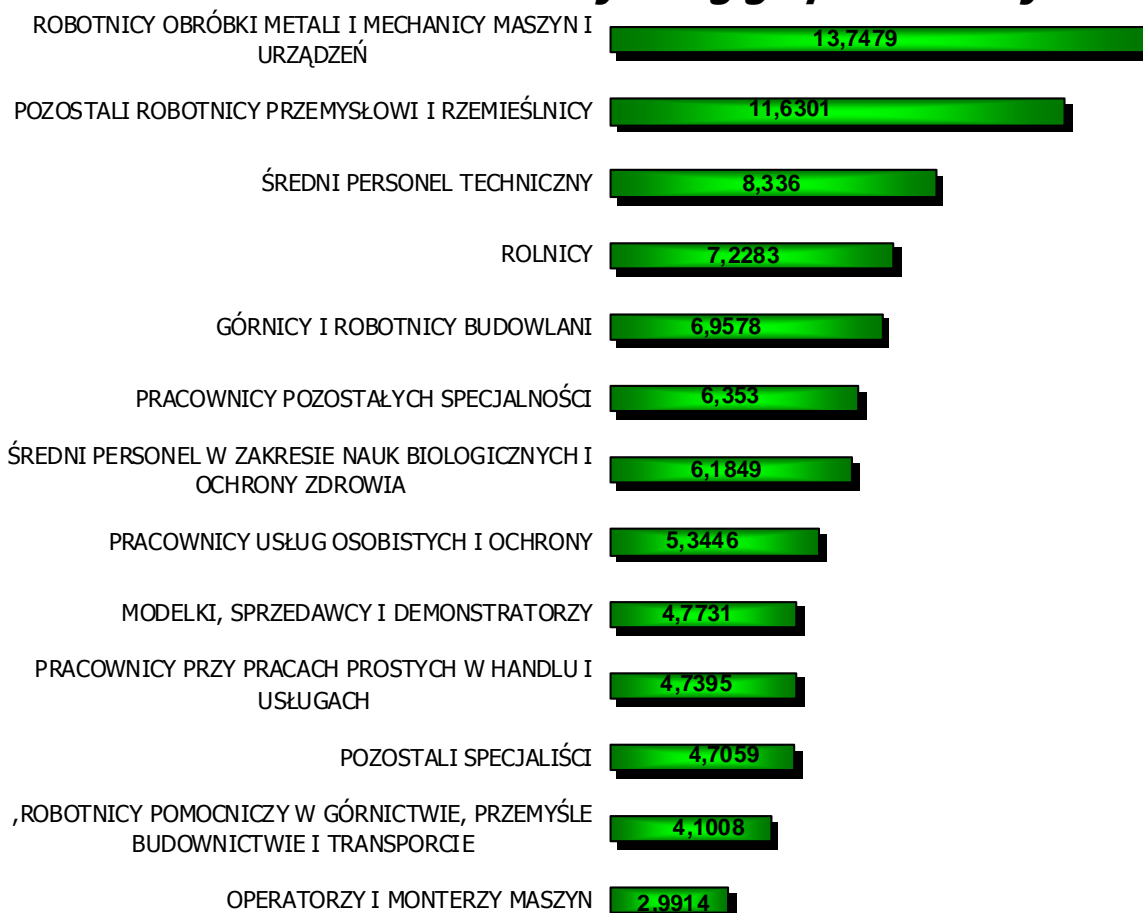
1. Struktura bezrobotnych według zawodów (Grup zawodów) na podstawie zał. T-II/P-1, T-II/P-1a, T-II/P-2, T-II/P-2a

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce na koniec 2008 roku zarejestrowanych było 3 787 osoby bezrobotne, w tym 1 752 kobiety.

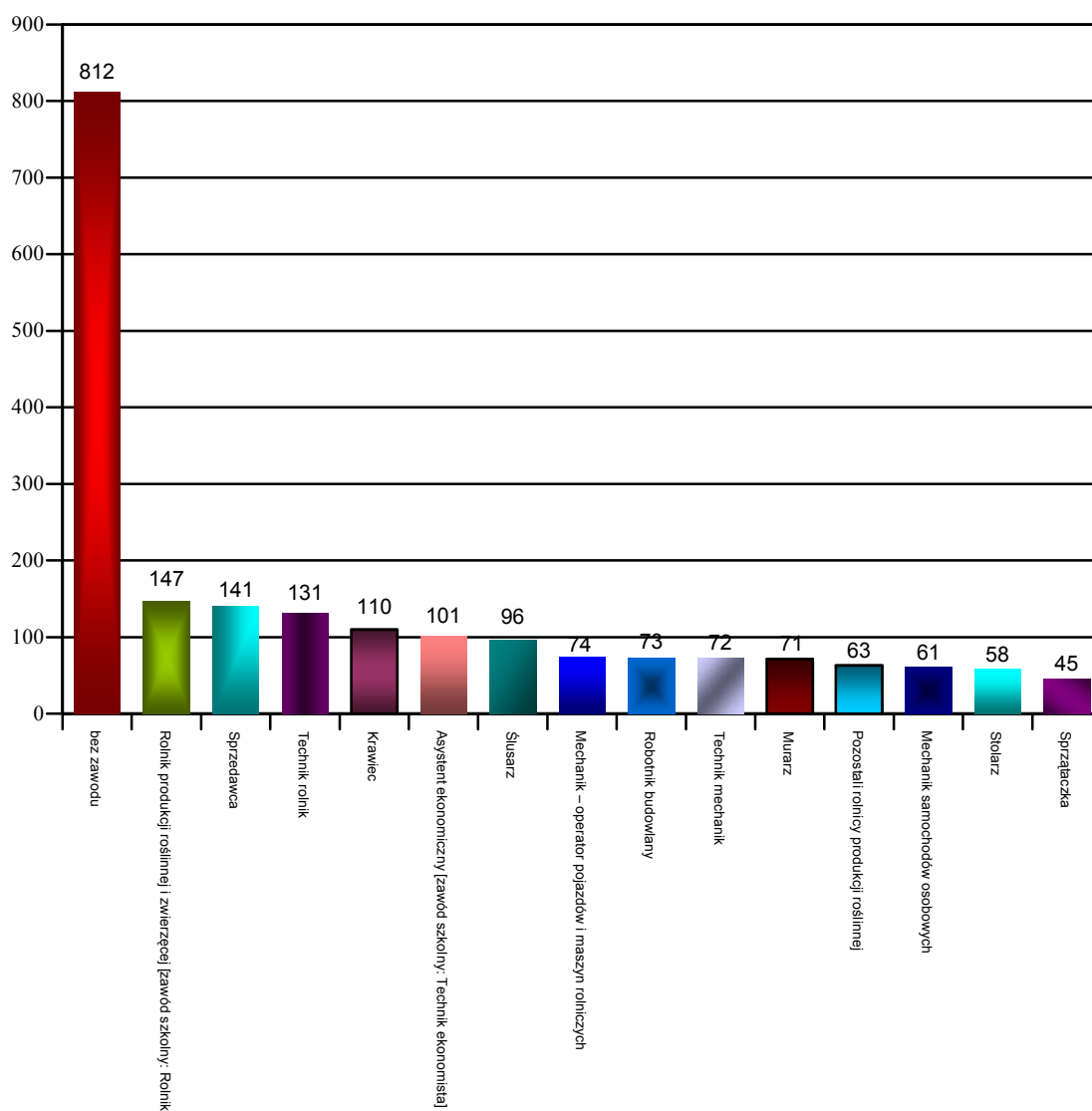
Według stanu na 31.12.2008r. w rejestrach PUP w Sokółce figurowało 812 osób nie posiadających zawodu w tym 377 kobiet. Poniższe wykresy przedstawiają zarejestrowanych bezrobotnych na koniec grudnia 2008r wg grup zawodowych (wykres nr 1) oraz według zawodów (wykres nr 2)

Wykres nr 1

Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych

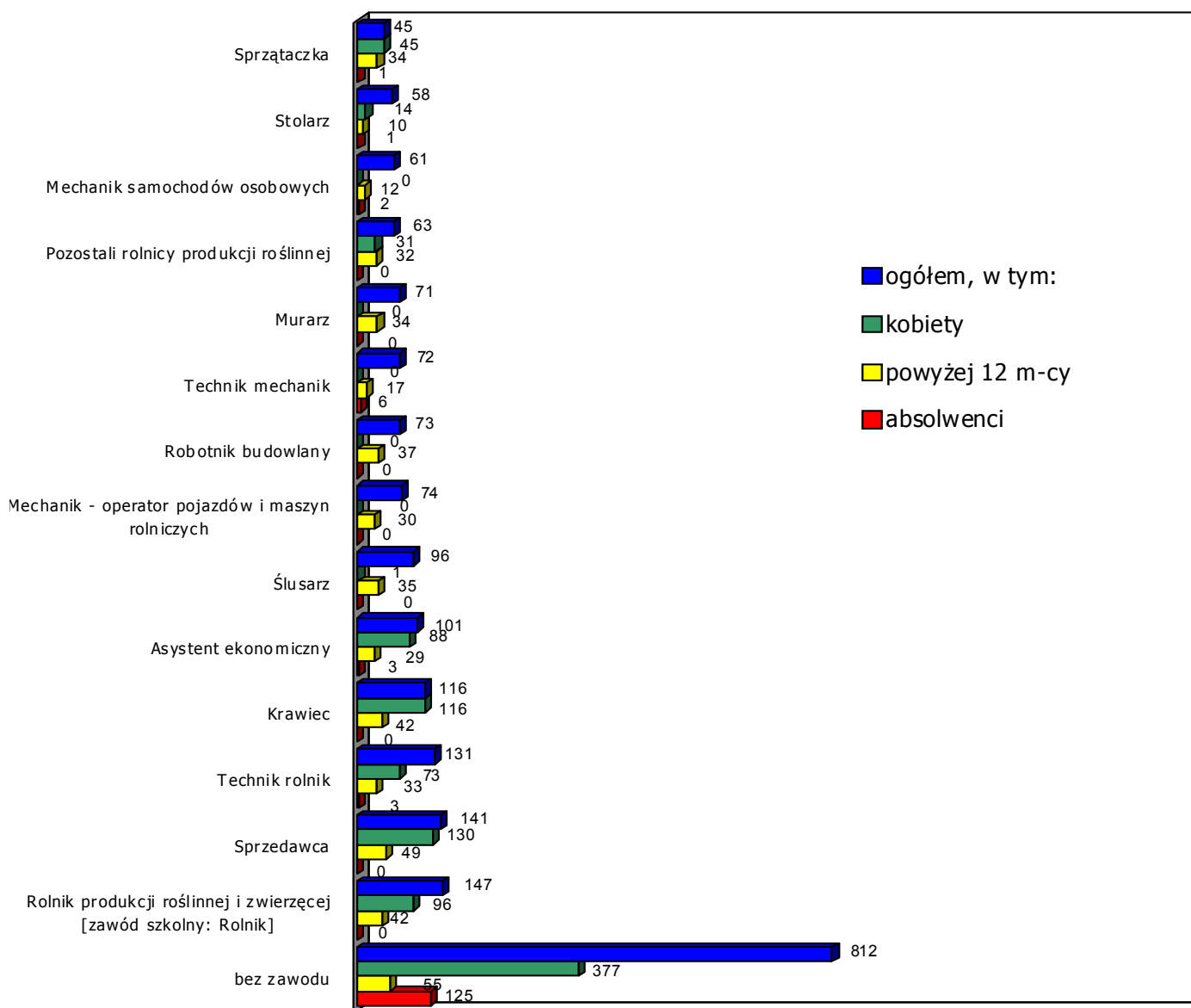
Wykres nr 2
Struktura bezrobotnych wg zawodów w powiecie sokólskim

Z wykresu przedstawionego powyżej wynika, że wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły bezrobotni bez zawodu (tj. ponad 21% ogółu zarejestrowanych). Następnie najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych było w zawodach: rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, sprzedawca, technik rolnik, krawiec, asystent ekonomiczny .

Wykres nr 3 przedstawia w jaki sposób kształtuje się struktura zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie sokólskim wśród 14 najliczniejszych zawodów, wg ilości kobiet, czasu pozostawania bez pracy i posiadania statusu absolwenta:

Wykres nr 3
Bezrobotni wg zawodów

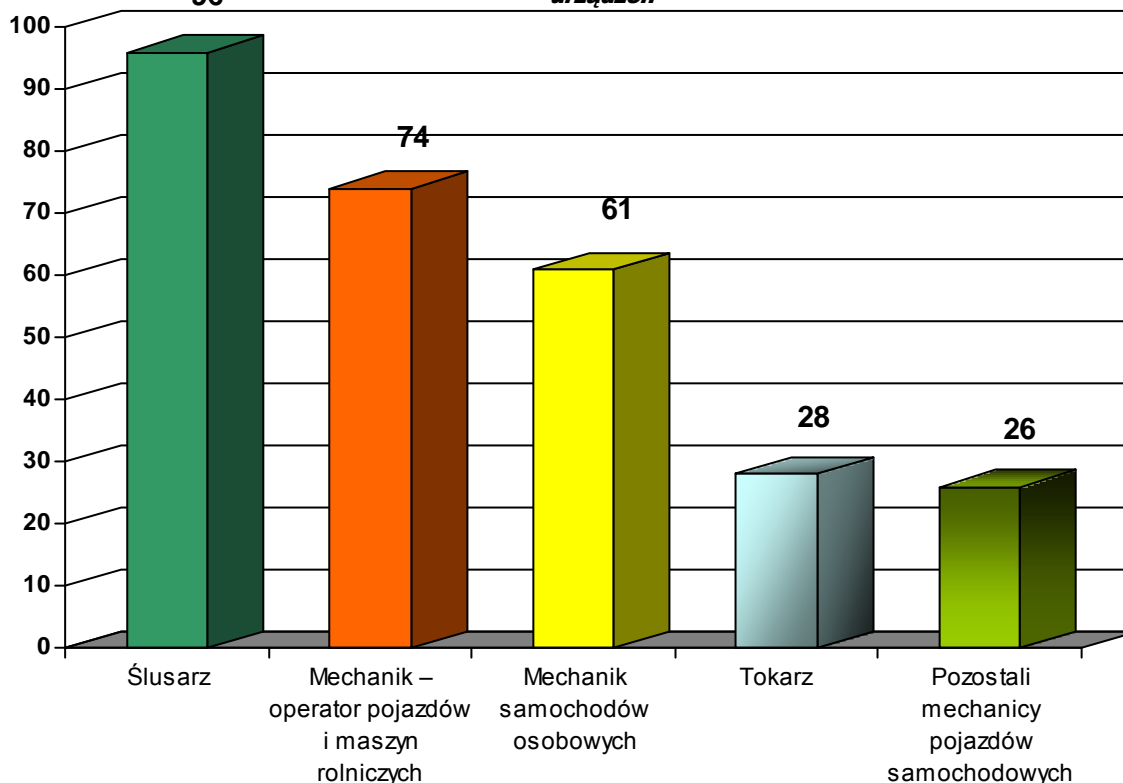
Powyższe uwidacznia, iż we wszystkich zawodach znaczną grupę stanowiły, kobiety i osoby długotrwale bezrobotne. W grupie bez zawodu ponad 46% stanowiły kobiety, prawie 1/6 absolwenci.

1.1 Grupa „Robotnicy obróbki metali maszyn i urządzeń”

Spośród ogółu bezrobotnych z powiatu sokólskiego według stanu na dzień 31.12.2008 roku największa ich liczba znajdowała się w grupie „**Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń**” - udział tej grupy w liczbie osób należących do wszystkich grup zawodowych stanowił 13,75% i wynosił 409 osoby, a największą liczbę bezrobotnych generowały grupy zawodów:

- mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń – 113 osoby, w tym osoby z zawodem: mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych – 74 osoby,
- mechanicy pojazdów samochodowych – 100 osób, w tym zawód: mechanik samochodów osobowych – 61 osób,
- ślusarze i pokrewni – 98 osób, w tym osoby z zawodem ślusarz 96 osób.

Wykres nr 4
Najliczniejsze zawody z grupy "Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń"

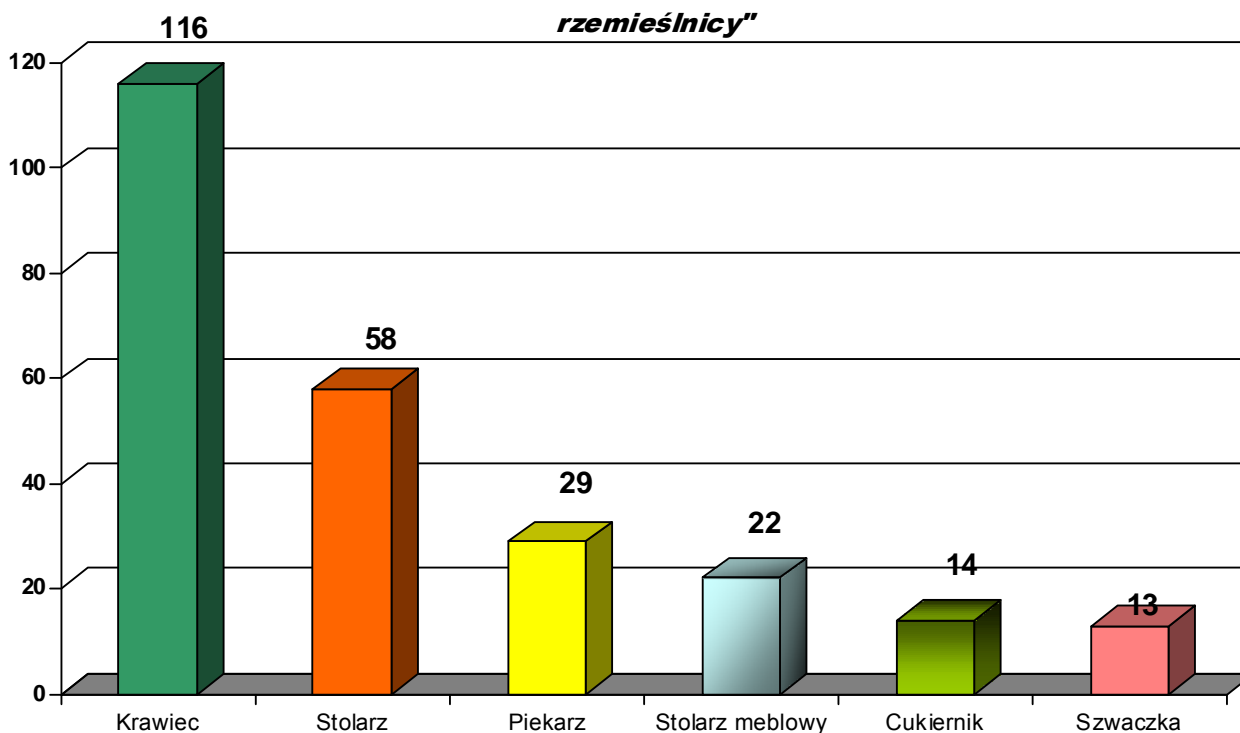
„Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” należały do grupy zdominowanej przez bezrobotnych mężczyzn, w ewidencji osób bezrobotnych figurowały zaledwie 3 kobiety z tej grupy.

1.2 Grupa „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”

„Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” to druga pod względem liczebności bezrobotnych duża grupa. Skupia się w niej 11,63% zarejestrowanych bezrobotnych (346 osób) z pośród wszystkich grup zawodowych, a dominujące grupy zawodowe:

- krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 123 osób, w tym zawód: krawiec – 116 osób,
- stolarze i pokrewni – 89 osób, w tym osoby o zawodzie: stolarz – 58 osób,
- piekarze, cukiernicy i pokrewni – 44 osoby w tym zarejestrowane osoby w zawodzie: piekarz – 29 osób.

Wykres nr 5
Najliczniejsze zawody z grupy "Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy"

W/w grupa skupiała 16,5% bezrobotnych kobiet należących do wszystkich grup zawodowych a sama grupa elementarna „Krawcy, kapelusznicy i pokrewni” tworzyła blisko 9-procentowe bezrobocie wśród kobiet.

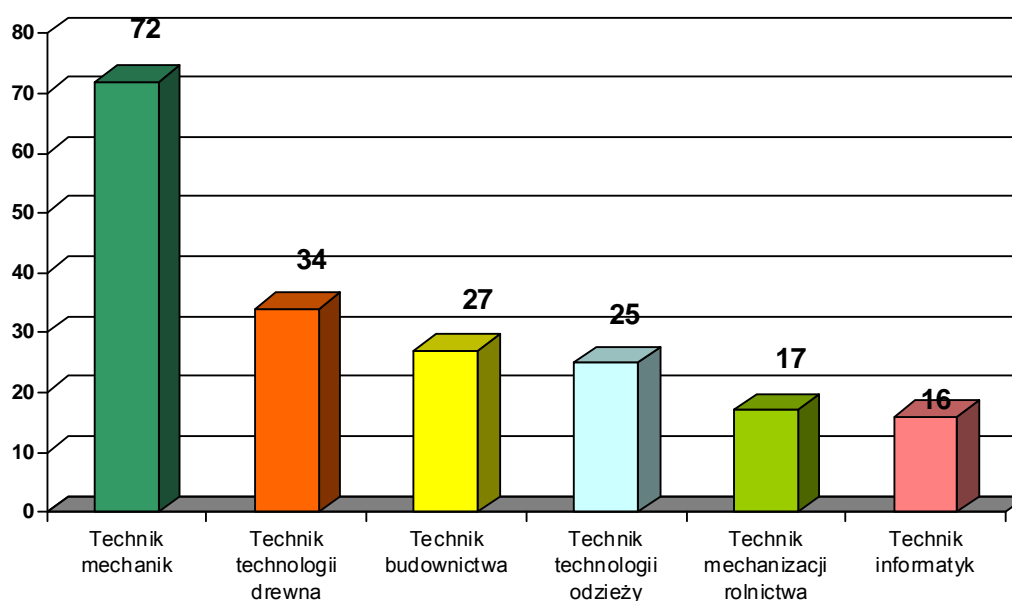

1.3 Grupa „Średni personel techniczny”

Grupa „Średni personel techniczny” stanowiła w powiecie sokólskim 8,3% - wszystkich grup zawodowych, w tym 5,2% stanowiły bezrobotne kobiety.

Znaczną część bezrobotnych skupiała tu grupa zawodów: „Technicy mechanicy” – 90 osób – 36,3% bezrobotnych tej grupy, w tym bezrobotni o zawodzie: technik mechanik – 72 osoby, „Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani” – 76 osób tj. 30,6% bezrobotnych tej grupy, w tym zarejestrowani w zawodzie: technik technologii drewna – 34 osoby, technik technologii odzieży – 25 osób, a także „Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni” – 13,3% bezrobotnych, w tym osoby o zawodzie: technik budownictwa – 27 osób.

Wykres nr 6
Najliczniejsze zawody z grupy "Średni personel techniczny"

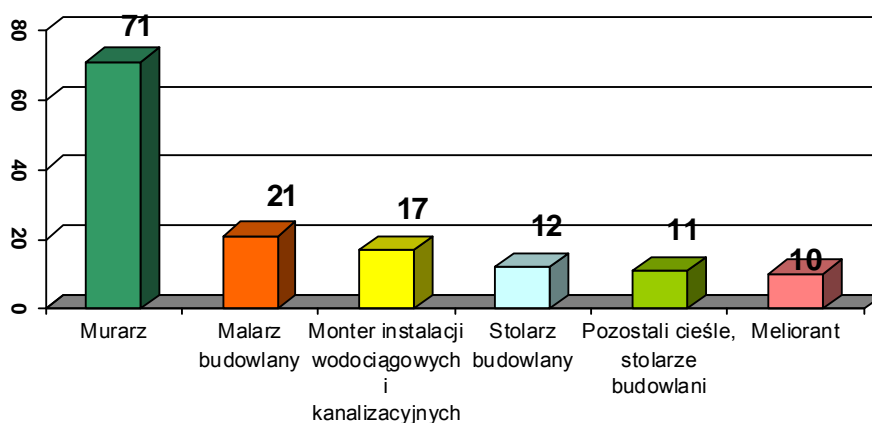
1.4 Pozostałe grupy zawodowe

Kolejną grupą jest „**Rolnicy**” udział tej grupy w liczbie osób należących do wszystkich grup zawodowych stanowił 7,2%, tj. 215 osób. Dominujące grupy zawodów to: „**Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej** – 147 osób, w tym zawód rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej – 147 osób, oraz „**Rolnicy produkcji roślinnej** – 67 osób, w tym zawód: pozostali rolnicy produkcji roślinnej – 63 osoby.

Grupę „**Górnicy i robotnicy budowlani**” (6,9% bezrobotnych względem wszystkich grup zawodowych) tj. 207osób. Dominujące grupy zawodów to:

- murarze i pokrewni – 73 osób, w tym zawód: murarz – 71 osób,
- malarze budowlani i pokrewni – 32 osoby, w tym bezrobotni o zawodzie: malarz budowlany – 21 osób,
- cieśle, stolarze budowlani i pokrewni – 28 osób, w tym zawód: stolarz budowlany – 12 osób.

Wykres nr 7
Najliczniejsze zawody z grupy "Górnicy i robotnicy budowlani"

Grupę „**Pracownicy pozostałych specjalności**” (6,35%) stanowiło 189 osób zarejestrowanych. Grupa stanowi 10,8% bezrobotnych kobiet na tle wszystkich grup zawodowych. A dominującą grupą zawodową są „**Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani**” – tj. 111osób, w tym zawód: asystent ekonomiczny – 101 osób.

Ponad 6% bezrobocie tworzyła grupa „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia” – 184 osoby zarejestrowane. W grupie tej dominującą grupą zawodów są: „Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni” – 141 osób, w tym zawód technik rolnik – 131 osób, oraz „Technicy technologii żywności” – 21 osób, w tym o zawodzie: pozostali technicy technologii żywności – 10 osób.

Kolejna grupa „Pracownicy usług osobistych i ochrony” sięga 5,34% bezrobotnych tj. 159 osób w szczególności grupy: „Kucharze” w tym o zawodzie: kucharz – 39 osób, „ Fryzjerzy kosmetyczki i pokrewni”, w tym zawód: fryzjer – 28 osób, „Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani”, w tym: pracownik ochrony mienia i osób – 19 osób. Jest to grupa stanowiąca ponad 9% bezrobocie wśród kobiet, zwłaszcza w zawodzie kucharz i fryzjer.

W pozostałych grupach zawodowych udział bezrobotnych nie przekraczał 5%, a mianowicie:

- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 4,77%
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 4,74%
- pozostali specjaliści – 4,7%
- kierowcy i operatorzy pojazdów – 4,3%
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie - 4,1%
- operatorzy i monterzy maszyn – 2,9%
- pracownicy obsługi biurowej – 1,6%
- specjaliści szkolnictwa – 1,4%
- ogrodnicy – 1,2%

oraz poniżej 1% :

- leśnicy i rybacy,
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
- specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych,
- pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni,
- robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych,
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,

- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- siły zbrojne,
- kierownicy dużych i średnich organizacji.

2. Struktura bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

W końcu grudnia 2008 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce zarejestrowanych było 223 osób z powiatu sokólskiego **będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki**, czyli 5,88% ogółu zarejestrowanych. Kobiety stanowiły 51% tej kategorii bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych absolwentów szkół bezrobocie generowane było przede wszystkim w sześciu dużych grupach zawodowych, które skupiały ponad 80% wszystkich osób. Są to:

- „Pozostali specjaliści” – w tej grupie znajdowało się 36,73% bezrobotnej młodzieży, wśród których przeważają zawody: specjalista do spraw administracji publicznej – 8 osób, pedagog – 7 osób, ekonomista – 4 osoby, prawnik legislator – 3 osoby, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 3 osoby, socjolog – 2 osoby, specjalista do spraw marketingu i handlu – 2 osoby, pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani – 2 osoby .
- „Pracownicy usług osobistych i ochrony”, tę grupę stanowiło 11,22% bezrobotnej młodzieży, w tym zawody: fryzjer – 3 osoby, kosmetyczka – 3 osoby, kucharz – 2 osoby.
- „Średni personel techniczny”, „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia” , „Pracownicy pozostałych specjalności” – skupiały po 9,18% zarejestrowanych absolwentów w zawodach: technik mechanik – 6 osób, pracownik administracyjny – 4 osoby, asystent ekonomiczny – 3 osoby, technik rolnik – 3 osoby.
- „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – określały poziom bezrobotnych absolwentów powyżej 8%, w zawodach: fizyk, pozostali projektanci i analitycy systemów komputerowych, pozostali architekci, urbaniści i pokrewni.

3. Struktura bezrobotnych (pracujących przed zarejestrowaniem) figurujących w ewidencji urzędu pracy ponad 12 miesięcy od dnia rejestracji.

Osoby poprzednio pracujące, figurujące w ewidencji urzędu pracy **ponad 12 miesięcy od dnia rejestracji** stanowiły w końcu grudnia 2008 roku 29,44% ogółu zarejestrowanych z powiatu sokólskiego, a ich liczba wynosiła 1 115 osób (w tym 535 kobiet).

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy skupiali się przede wszystkim w następujących grupach zawodowych:

- „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” – 13,58%
- „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 12,07%
- „Górnicy i robotnicy budowlani” – 8,49%
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” – 7,93%
- „Rolnicy” – 7,26%
- „Średni personel techniczny” – 6,79%
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 5,85%
- „Pracownicy usług osobistych i ochrony” – 5,47%
- „Kierowcy i operatorzy pojazdów” – 5,28%
- „Pracownicy pozostałych specjalności” – 4,99%
- „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” – 4,62%
- „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia” – 4,05%
- „Operatorzy i monterzy maszyn” – 4,05%.

4. Struktura napływu osób bezrobotnych w 2008r

Na przestrzeni 2008 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce zarejestrowało się 4 840 osób bezrobotnych z powiatu sokólskiego, w tym 2 283 kobiet. Kobiety stanowiły 47,17% rejestrujących się od początku roku 2008.

Największą liczbę stanowiły osoby **bez zawodu** – **1 324 osoby**, tj. – 27,36% ogółu napływu bezrobotnych, w tym 650 kobiet.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w 2008r najczęściej posiadało zawód z grupy „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” (430 osób, tj. 8,9% napływu bezrobotnych w tym okresie) oraz „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (383 osoby, tj. 7,9%)

Tabela 1. Napływ bezrobotnych wg dużych grup zawodowych

Grupy zawodowe	„Napływ” bezrobotnych w roku		Wzrost/ spadek (-) w roku 2008 w porównaniu do roku 2007	
	2007	2008	w osobach	w %
Sily zbrojne	1	1	0	0
Kierownicy dużych i średnich organizacji	0	1	1	100
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	54	67	13	24
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	29	35	6	20,7
Specjaliści szkolnictwa	54	77	23	42,6
Pozostali specjaliści	290	316	26	8,9
Średni personel techniczny	381	349	-32	- 8,4
Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	229	240	11	4,8
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	2	1	- 1	- 50
Pracownicy pozostałych specjalności	295	290	- 5	- 1,7
Pracownicy obsługi biurowej	46	40	- 6	- 13
Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	12	18	6	50
Pracownicy usług osobistych i ochrony	162	177	15	9,3
Modelki sprzedawcy i	177	166	- 11	- 6,2

demonstratorzy				
Rolnicy	185	193	8	4,3
Ogrodnicy	24	38	14	58,3
Leśnicy i rybacy	27	28	1	3,7
Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	1	0	- 1	- 100
Górnicy i robotnicy budowlani	179	198	19	10,6
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	413	430	17	4,1
Robotnicy zawodów precyzyjnych, wytwórcy galanteryjnych, poligraficzni i pokrewni	5	9	4	80
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	381	383	2	0,5
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	35	31	- 4	- 11,4
Operatorzy i monterzy maszyn	68	77	9	13,2
Kierowcy i operatorzy pojazdów	103	118	15	14,6
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	108	118	10	9,3
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	6	6	0	0
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle budownictwie i transporcie	106	109	3	2,8
Bez zawodu	1086	1324	238	21,9

Źródło: załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01

Na podstawie danych zawartych w Tabeli 1 można zauważyć, że w porównywalnym okresie odnotowano w większości dużych grup zawodowych wzrost liczby rejestrujących się osób. Największy wzrost liczby rejestrujących się osób odnotowano w grupie „Pozostali specjaliści” - o 26 osób, jak również w grupie „Specjaliści szkolnictwa” – 23 osoby, co stanowi ponad 42 % w stosunku do roku ubiegłego.

Największą pod względem ilości osób stanowił wzrost liczby rejestrujących się osób bez zawodu – **238** osób tj. 21,9%.

Spośród wszystkich zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne największa liczba osób rejestrujących się w 2008 roku wystąpiła w zawodach:

- sprzedawca – 164 osoby, w tym 149 kobiet,
- asystent ekonomiczny (zawód szkolny: technik ekonomista) – 158 osób, w tym 138 kobiet,
- technik rolnik – 156 osób, w tym 87 kobiet,
- rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej – 145 osoby, w tym 68 kobiet,
- krawiec – 118 osoby, w tym 117 kobiet,
- technik mechanik – 113 osób,
- ślusarz – 98 osób,
- stolarz – 83 osoby, w tym 21 kobiet,
- technik technologii drewna – 72 osoby, w tym 4 kobiety,
- specjalista administracji publicznej – 70 osób, w tym 58 kobiet,
- mechanik samochodów osobowych – 65 osób
- mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych – 65 osób,
- ekonomista – 63 osoby, w tym 39 kobiet,
- murarz – 60 osób.

W przypadku zawodu krawca zarejestrowane kobiety stanowiły prawie 100%, zawód sprzedawcy - 90,8% a zawód asystent ekonomiczny - 87,3% reprezentowały bezrobotne kobiety.

Bezrobotni mężczyźni zdecydowanie przeważali w zawodach: ślusarz, technik mechanik, technik technologii drewna, mechanik samochodów osobowych.

II. ANALIZA OFERT PRACY POZYSKANYCH W POWIECIE SOKÓLSKIM WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) na podstawie zał. T-II/P-3, T- II/P-3a

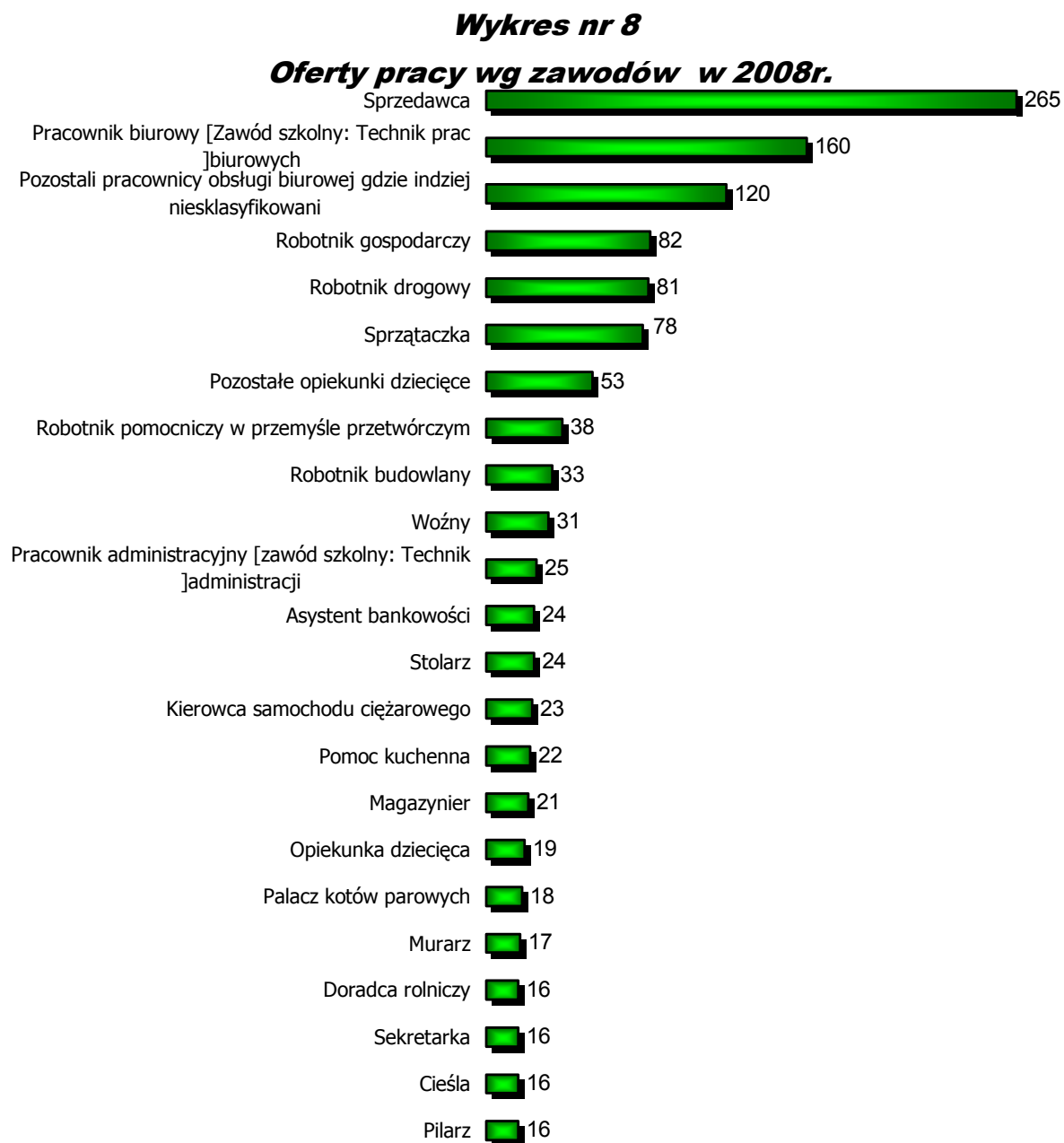
W 2008 roku z terenu powiatu sokólskiego do urzędu pracy wpłynęło 1 922 oferty pracy. Najwięcej wolnych miejsc pracy zostało zgłoszonych dla bezrobotnych z grupy „Pracownicy obsługi biurowej” – 326 tj. 17 % wszystkich ofert pracy, a głównie w zawodzie pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych] (160 oferty) oraz w zawodzie pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (120 ofert).

Znaczną część wszystkich ofert skierowanych zostało do bezrobotnych z grupy „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” (284 tj. 14,77% ogółu ofert), zwłaszcza dla robotnika gospodarczego (82 oferty) jak również sprzątaczkę (78 ofert).

Kolejna licząca 275 ofert pracy czyli 14,3% zgłoszonych ofert w 2008r to grupa „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” w szczególności w zawodzie sprzedawca – 265 ofert.

Ponad 9% liczbę ofert pracy zanotowano także dla bezrobotnych z grupy „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie” – (175 ofert), przede wszystkim dla robotników drogowych (81 ofert), dla robotnika pomocniczego w przemyśle przetwórczym (38 ofert) oraz robotnika budowlanego (33 oferty).

Poniższy wykres przedstawia liczbę ofert pracy wg zawodów w powiecie sokólskim zgłoszonych w 2008 roku.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH na podstawie zał. T-II/P-4, T-II/P-5, T-II/P-6, T-II/P-7, T-II/P-8, T-II/P-9, T-II/P-9a, T-II/P-10, T-II/P-11

Przez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone są za pomocą średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej, która stanowi różnicę między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w roku a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych ofert pracy w tym zawodzie w roku.

W analizowanym okresie wśród bezrobotnych powiatu sokólskiego **nadwyżka podaży siły roboczej**, tj. liczba osób zarejestrowanych była wyższa od ilości zgłoszonych ofert pracy wystąpiła przede wszystkim w zawodach:

Nazwa zawodu	Napływ osób bezrobotnych w końcu 2008r.	Oferty pracy zgłoszone w 2008r.
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	158	4
Technik rolnik	156	0
Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	145	2
Krawiec	118	7
Technik mechanik	113	1
Ślusarz	98	12
Stolarz	83	24
Technik technologii drewna	72	0
Specjalista administracji publicznej	70	0

Mechanik samochodów osobowych	65	6
Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	65	1
Ekonomista	63	2
Murarz	60	17
Robotnik budowlany	57	33
Pedagog	55	1
Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	46	1
Kierowca samochodu ciężarowego	45	23

Największy **deficyt podaży siły roboczej**, tj. ilość zgłoszonych ofert pracy była wyższa od liczby osób zarejestrowanych wystąpił w zawodach:

Nazwa zawodu:	Napływ osób bezrobotnych w końcu 2008r.	Oferty pracy zgłoszone w 2008r.
Sprzedawca	164	265
Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	22	160
Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	0	120
Robotnik gospodarczy	21	82
Robotnik drogowy	8	81
Sprzątaczką	26	78
Pozostałe opiekunki dziecięce	2	53
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	16	38
Woźny	4	31
Asystent bankowości	3	24
Pomoc kuchenna	3	22
Magazynier	10	21

Zawodami deficytowymi, jak wynika z powyższego zestawienia, były m. inn. Zawody administracyjno – biurowe. Większość ofert przeznaczona była dla osób młodych, zatrudnionych na umowy stażowe.

Poszukiwani byli również pracownicy bez konkretnego zawodu (robotnik gospodarczy, robotnik drogowy, sprzątaczką, pozostałe opiekunki dziecięce).

Zawody nadwyżkowe i deficytowe określa ponadto poziom wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie w roku), przy czym:

- zawody o wskaźniku **poniżej 0,9 to zawody nadwyżkowe**,
- zawody o wskaźniku **$\geq 0,9$ oraz $\leq 1,1$ to zawody zrównoważone**,
- zawody **$>1,1$ to zawody deficytowe**.

Na koniec 2008 roku było **8** dużych *deficytowych grup zawodowych*, a mianowicie:

- „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych”,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”,
- „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy”,
- „Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów”,
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach”,
- „Kierownicy dużych i średnich organizacji”,
- „Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy”,
- „Pracownicy obsługi biurowej”,

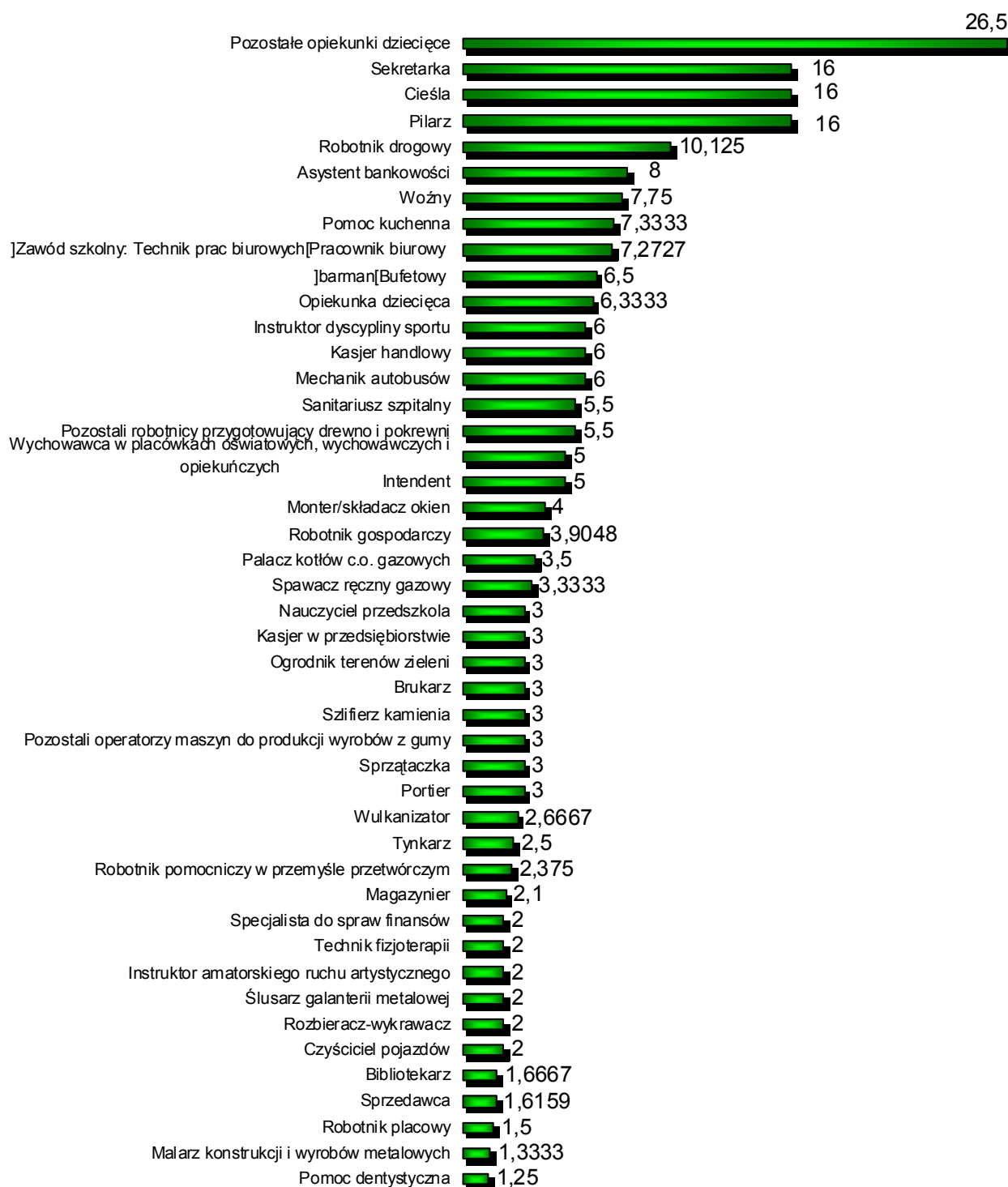
Oznacza to, iż liczba ofert pracy przewyższała liczbę rejestrujących się w tym czasie bezrobotnych.

W rankingu **zawodów deficytowych** w powiecie sokólskim na koniec 2008 roku wskaźnik powyżej 1,1 osiągnęło **146** zawodów, w tym 100 zawodów osiągnęło wartość maksymalną.

Poniższy wykres przedstawia zawody deficytowe w 2008 roku z powiatu sokólskiego.

Wykres nr 9

Zawody deficytowe w powiecie sokólskim w 2008r.

Natomiast wartość maksymalną osiągnęły następujące zawody spośród zawodów deficytowych:

Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w budownictwie
Kierownik działu marketingu i sprzedaży
Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany
Specjalista zastosowań informatyki
Inżynier inżynierii środowiska – gospodarka wodna i hydrologia
Inżynier mechanik – technologia mechaniczna
Inspektor dozoru technicznego
Doradca rolniczy
Farmaceuta – farmacja apteczna
Nauczyciel przedsiębiorczości
Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie
Nauczyciel matematyki w szkole podstawowej
Pozostali nauczyciele szkół podstawowych
Pozostali specjaliści metod nauczania
Nauczyciel bibliotekarz
Pedagog szkolny
Specjalista do spraw kadr
Archiwista
Inspektor kontroli skarbowej
Laborant chemiczny
Grafik komputerowy
Kreślarz techniczny
Konserwator systemów komputerowych i sieci
Operator sprzętu komputerowego
Laborant nasiennictwa
Asystentka stomatologiczna
Instruktor nauki jazdy
Instruktor rytmiki
Instruktor tańca
Doradca inwestycyjny
Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]
Zaopatrzeniowiec
Sekretarka medyczna
Sekretarz asystent
Pozostali urzędnicy do spraw podatków
Opiekunka środowiskowa
Pozostali sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni
Animator kultury
Operator wprowadzania danych
Fakturzystka
Pracownik do spraw osobowych
Pracownik kancelaryjny
Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani
Kasjer biletowy
Kasjer walutowy
Inkasent
Recepcjonista
Rejestratorka medyczna
Pozostali pracownicy domowej opieki osobistej

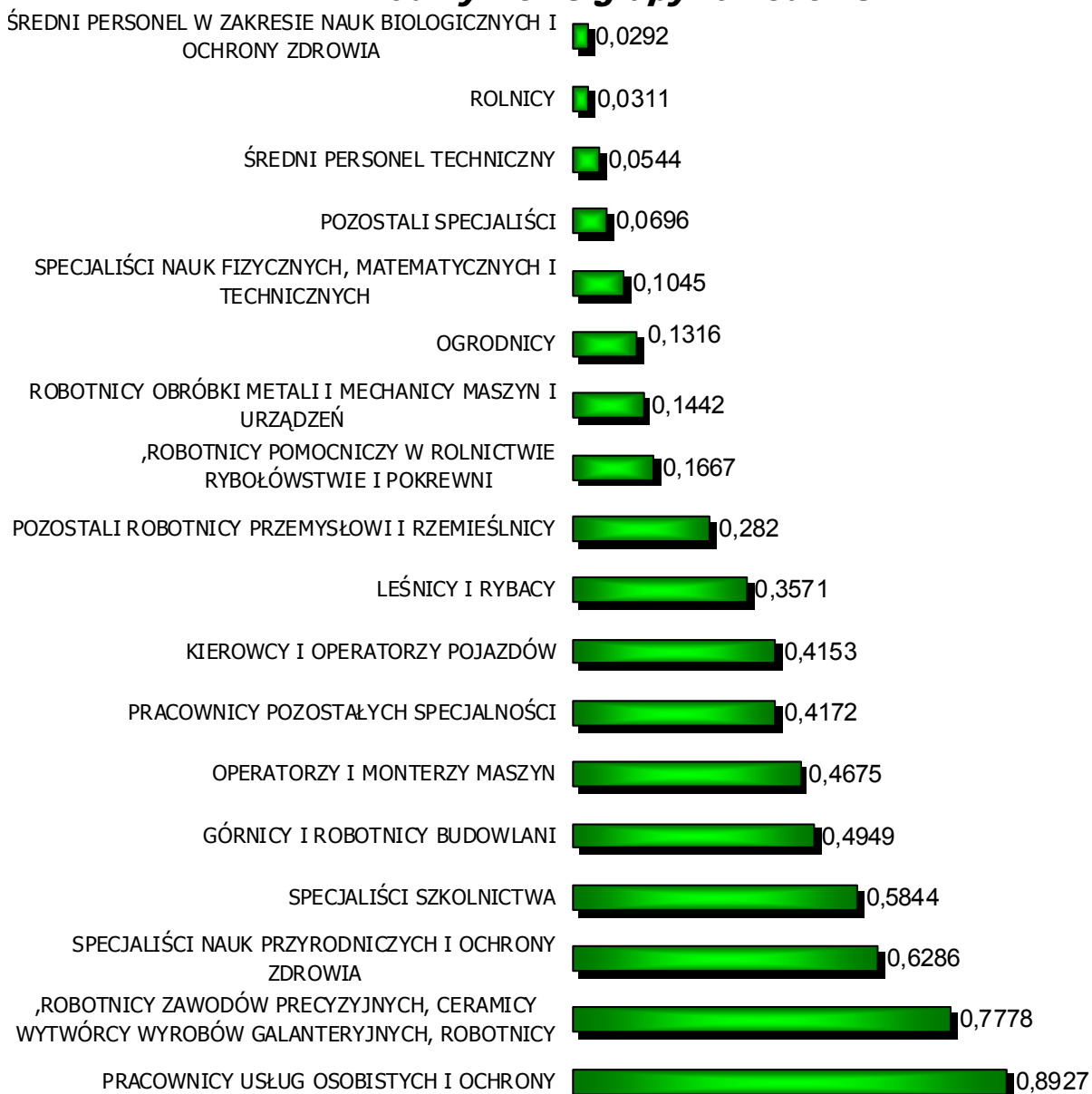
Pozostali pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani
Bukieciarz
Księgarz [zawód szkolny: Technik księgarstwa]
Hodowca drobiu
Opiekun zwierząt domowych
Ogrodnik – uprawy pod osłonami
Kamieniarz
Zbrojarz
Szcutnik
Konservator budynków
Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody
Monter konstrukcji stalowych
Ślusarz narzędziowy
Mechanik ciągników
Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali
Złotnik – jubiler
Drukarz sitodrukowy
Klasyfikator jaj, drobiu i pierza
Impregnator drewna
Manipulant drewna okrągłego
Sortowacz materiałów drzewnych
Frezer drewna
Operator koparek i zwałowarek
Operator maszyn i urządzeń do rozdrabniania i sortowania surowców mineralnych
Operator strugarek i frezarek do drewna
Operator urządzeń rozdrabniających
Palacz kotłów c.o. wodnych rusztowych
Operator [maszynista] stacji pomp
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie
Krajacz materiałów budowlanych
Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych
Operator kserokopiarek
Operator urządzeń do produkcji pieczywa
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych
Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego
Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani
Operator maszyn drogowych [zawód szkolny: Mechanik maszyn i urządzeń drogowych]
Sprzątacze pojazdów
Praczka
Prasowaczka [ręczna]
Operator myjni
Goniec
Szatniarz
Sortowacz surowców wtórnych
Zamiatacz
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni
Konservator części
Pakowacz
Pomoc krawiecka
Pomocnik mleczarski
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle

Grup zawodowych nadwyżkowych w powiecie sokólskim było **20** (w tym 2 grupy osiągnęły wskaźnik intensywności równy 0), m. inn.:

Wykres nr 10

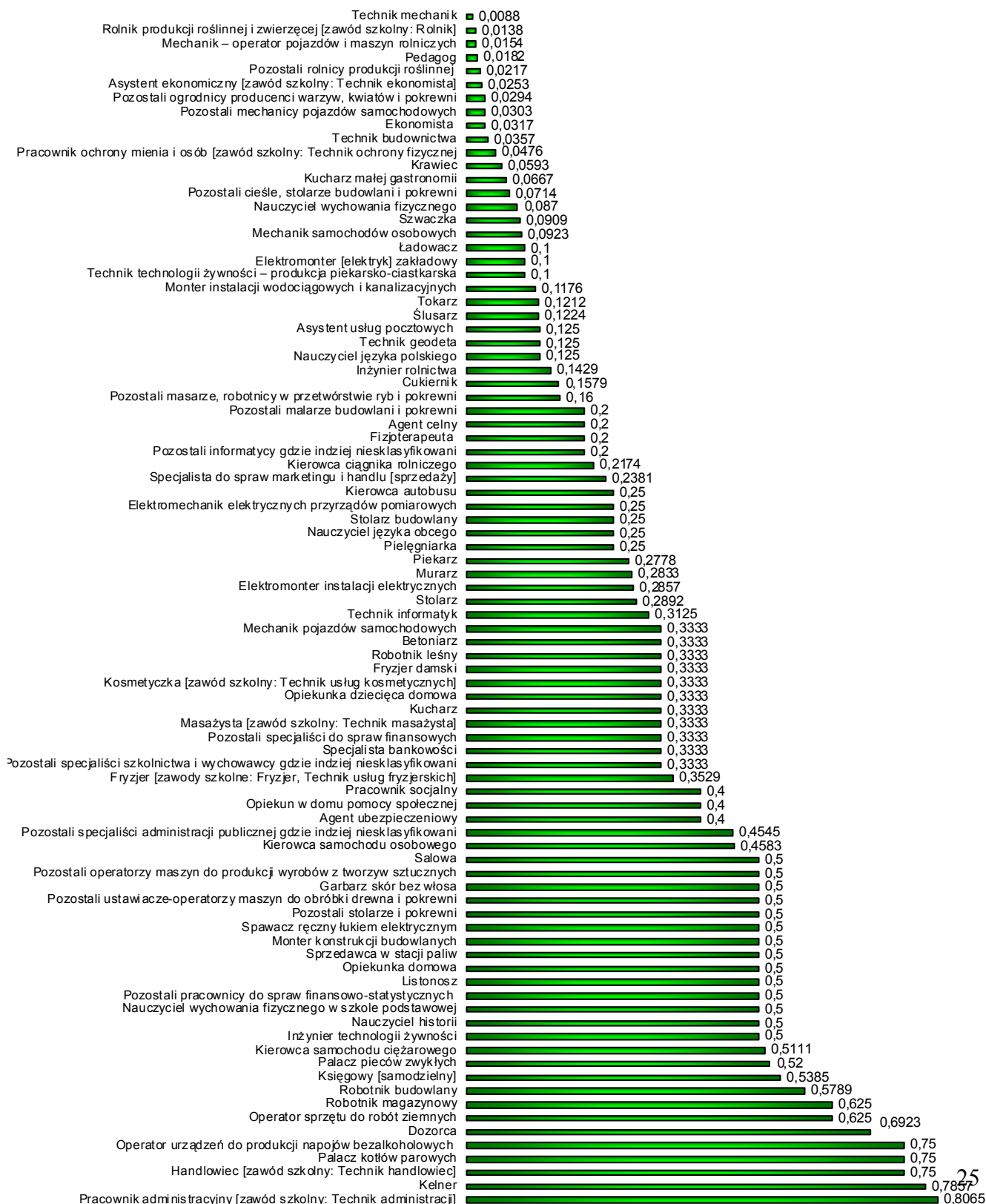
Nadwyżkowe grupy zawodowe

W rankingu zawodów nadwyżkowych na koniec 2008 r. wskaźnik poniżej 0,9 osiągnęło 398 zawodów (w tym 310 zawodów osiągnęło wskaźnik równy 0). Były to m. inn. takie zawody jak:

Wykres nr 11

Zawody nadwyżkowe w powiecie sokólskim w 2008r.

Grupy zawodowe zrównoważone, tzn. wykazujące równowagę na rynku pracy nie wystąpiły odrębnie aczkolwiek zawody zrównoważone wystąpiły w grupach zawodowych tj.:

- „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych”,
- „Specjaliści szkolnictwa”,
- „Średni personel techniczny”,
- „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia”,
- „Leśnicy i rybacy”,
- „Górnicy i robotnicy budowlani”,
- „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”,
- „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych”,
- „Operatorzy i monterzy maszyn”,
- „Kierowcy i operatorzy pojazdów”.

Zawodami wykazującymi równowagę okazało się, więc **13** zawodów.

Wykres nr 11

Zawody zrównoważone w powiecie sokólskim

Miernikiem zawodów generujących *długotrwałe bezrobocie* wśród osób zarejestrowanych w urzędzie pracy jest wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie (udział bezrobotnych w danym zawodzie pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu danego roku w ogólnej liczbie bezrobotnych w tym zawodzie według stanu w końcu tego samego roku).

W ramach dużych grup zawodowych najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia występował w grupach:

- „Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy”,
- „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni”,
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach”,
- „Pracownicy obsługi biurowej”,
- „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych”,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”,
- „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”.

Analizując długotrwałe bezrobocie w grupach elementarnych, stwierdza się, że **28 zawodów** osiągnęło wskaźnik = 1, co oznacza, że bezrobocie w tych zawodach generowały wyłącznie osoby będące bez pracy powyżej 12 miesięcy, (m. inn: bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej, krojczowie, animatorzy kultury, robotnicy obróbki kamienia, posadzkarze i pokrewni), natomiast w przypadku 78 zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiągnął wartość 0 (nie występowały osoby długotrwałe bezrobotne – m. inn: farmaceuci, biolodzy, lekarze, architekci, urbaniści i pokrewni, spedytorzy i pokrewni).

Ważnym źródłem informacji na temat zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy jest statystyka wg Polskiej Klasyfikacji Działalności. W 2008r. w PUP w Sokółce zarejestrowanych było 3 059 osób poprzednio pracujących będących mieszkańcami powiatu sokólskiego. Największa grupa pochodziła z sekcji PKD – „Przetwórstwo przemysłowe” – 951 osób (31% ogółu), „Handel hurt i detal, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” - 629 osoby stanowiących 20,6% ogółu. Znaczna liczba bezrobotnych pochodziła także z sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe

ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne ” – 368 osób (12 % ogółu), „Budownictwo” – 256 osób stanowiących 8,4% ogółu.

Natomiast sytuacja dotycząca ofert pracy zgłoszonych w poszczególnych sekcjach przedstawiała się następująco: najwięcej było zgłoszonych miejsc pracy w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne” – 451 tj. 23,5%, „Handel hurt i detal, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” – 389 tj. 20,23 %, oraz „Przetwórstwo przemysłowe” – 287ofert tj. 14,9%.

Podstawowym miernikiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest *wskaźnik szansy uzyskania oferty*, który jest stosunkiem średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie oraz średniego miesięcznego poziomu bezrobocia w tym zawodzie.

W 2008r. **najmniejszą szansę** zatrudnienia mieli bezrobotni sklasyfikowani w grupie dużej:

- „Siły zbrojne”,
- „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”,
- „Rolnicy”.

Najwyższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty odznaczała się grupa „Pracownicy obsługi biurowej” oraz „Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów”.

IV. PODSUMOWANIE

W oparciu o wyniki monitoringu można wysunąć następujące wnioski:

- liczba ofert pracy wpływających do PUP w Sokółce w ostatnich latach wynosiła: w 2006 r. – 2 185 ofert; w 2007 r. – 2 208 ofert; w 2008 r. liczba ofert spadła i wyniosła 1 922 i jest dalece niewystarczająca w stosunku do ilości zarejestrowanych. W obliczu recesji gospodarczej przed jaką stoi Polska poprawa sytuacji na rynku pracy bez wątpienia będzie procesem długofalowym i pracochłonnym zarówno ze strony samorządu jak i polityki państwa.
- w okresie od stycznia do grudnia 2008 roku w powiecie sokólskim największą grupę osób bezrobotnych stanowiły osoby nie posiadające zawodu. Kolejną pod względem liczebności grupą były osoby bezrobotne w zawodzie rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, również dużą liczbę stanowili sprzedawcy oraz technicy rolnicy. Należy też zaznaczyć, że osoby bez zawodu, asystenci ekonomiczni oraz sprzedawcy stanowią najliczniejsze grupy osób rejestrujących się w 2008r.
- w analizowanym okresie najwięcej ofert pracy złożonych do urzędu zostało na pracowników w takich zawodach jak: sprzedawca, pracownik biurowy, pozostali pracownicy biurowi gdzie indziej nie sklasyfikowani, robotnik drogowy, robotnik gospodarczy, robotnik drogowy, sprzątaczką.
- kategorią najbardziej nadwyżkową okazała się grupa bezrobotnych – bez zawodu. Wyraźnie uwidocznili się w 2008 roku nadmiar zarejestrowanych bezrobotnych w zawodach: technik mechanik rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, technik rolnik.